

รายงานสรุปผลการประชุมหารือระดับภูมิภาคของ AICHR
ว่าด้วยการขับเคลื่อนสิทธิของคนพิการในประชาคมอาเซียน
(ประเด็นมุมมองทางเพศในสิทธิของคนพิการ)
วันที่ ๓ - ๕ ธันวาคม ๒๕๖๒
ณ โรงแรมพูลแมน คิง เพาเวอร์ กรุงเทพมหานคร

๑. ความเป็นมาและวัตถุประสงค์

คณะกรรมการการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights – AICHR) ร่วมกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของออสเตรเลีย (Australian Human Rights Commission – AHRC) ได้จัดการประชุมหารือระดับภูมิภาคของ AICHR ว่าด้วยการขับเคลื่อนสิทธิของคนพิการในประชาคมอาเซียน (ประเด็นมุมมองทางเพศในสิทธิของคนพิการ) หรือ AICHR Regional Dialogue on the Mainstreaming of the Rights of Persons with Disabilities in the ASEAN Community (Gender Perspectives on Disability Rights) ระหว่างวันที่ ๓ - ๕ ธันวาคม ๒๕๖๒ ณ โรงแรมพูลแมน คิง เพาเวอร์ กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความตระหนักรู้ที่เกี่ยวกับสิทธิของคนพิการ การแลกเปลี่ยนมุมมองการอภิปรายเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดี และการสนับสนุนความร่วมมือที่เกี่ยวกับสิทธิของคนพิการในภูมิภาค ซึ่งประเด็นการขับเคลื่อนสิทธิของคนพิการในประชาคมอาเซียนเป็นกิจกรรมหลักที่ AICHR ให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่อง โดยในปี ๒๕๖๒ AICHR ได้จัดการประชุมหารือว่าด้วยสิทธิคนพิการขึ้นต่อเนื่องเป็นครั้งที่ ๕ ซึ่งเน้นให้ความสำคัญกับประเด็นการส่งเสริมสิทธิของคนพิการ โดยเฉพาะมุมมองทางเพศในสิทธิของคนพิการ ซึ่ง AICHR ได้มีการเชิญผู้แทนหน่วยงานเฉพาะด้านของอาเซียนและหน่วยงานจากทุกภาคส่วนของประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีภารกิจเกี่ยวกับสิทธิคนพิการเข้าร่วมการประชุมหารือครั้งนี้ เพื่อกำหนดประเด็นสำคัญและยุทธศาสตร์ด้านสิทธิการร่วมกันในระดับอาเซียน โดยมุ่งเน้นความพยายามร่วมกันของอาเซียนในการลดอุปสรรคต่าง ๆ สำหรับคนพิการ ซึ่งเป็นภารกิจสำคัญของประชาคมอาเซียนในทั้งสามเสาหลัก

การประชุมหารือนี้มีกำหนดการทั้งหมด ๓ วัน ระหว่างวันที่ ๓ - ๕ ธันวาคม ๒๕๖๒ โดยมีกำหนดการดังนี้

(๑) วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ การศึกษาดูงานหน่วยงานที่เกี่ยวกับคนพิการของไทยเป็นเวลาครึ่งวัน

(๒) วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๒ การประชุมหารือเกี่ยวกับมุมมองทางเพศที่เกี่ยวกับสิทธิคนพิการและมุมมองของอาเซียน สิทธิทางการเมืองและการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของผู้หญิงพิการ มุมมองทางเพศและกระบวนการยุติธรรม และการเตรียมการและการจัดการภัยพิบัติสำหรับผู้หญิงและเด็กพิการ

(๓) วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๒ การประชุมหารือเกี่ยวกับการศึกษาที่ครอบคลุมสำหรับผู้หญิงและเด็กที่พิการ การขับเคลื่อนประเด็นทางเพศและสิทธิคนพิการในภาคธุรกิจ และการอภิปรายกลุ่ม

๒. ผู้เข้าร่วมการประชุม

การประชุมหารือนี้มีผู้เข้าร่วมประมาณ ๑๐๐ คน ประกอบด้วย

๒.๑ ผู้แทนหน่วยงานเฉพาะด้านของอาเซียน องค์การภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน ที่มีภารกิจเกี่ยวกับสิทธิคนพิการจากประเทศสมาชิกอาเซียน

๒.๒ ผู้แทนคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและหรือสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเอเชีย-แปซิฟิก จำนวน ๖ สถาบัน ดังนี้

๒.๒.๑ ผู้แทนคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของออสเตรเลีย

และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของออสเตรเลีย

๒.๒.๒ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของอินโดนีเซีย

๒.๒.๓ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของมาเลเซีย

๒.๒.๔ ผู้แทนคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของเมียนมา

๒.๒.๕ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของฟิลิปปินส์

๒.๒.๖ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของไทย

สำหรับสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มอบหมายให้มีผู้แทนเข้าร่วมการประชุมหารือฯ ระหว่างวันที่ ๔ - ๕ ธันวาคม ๒๕๖๒ จำนวน ๕ คน ดังนี้

๒.๑ สำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

(๑) นางสาวพรนภา มีชนะ

ผู้อำนวยการกลุ่มงานตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ๖

(๒) นางสาวประทุมพร ชัยรัตน์

นักวิชาการสิทธิมนุษยชนปฏิบัติการ

กลุ่มงานตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ๖

๒.๒ สำนักเฝ้าระวังและประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชน

(๑) นางสาวชุลีพร เดชขำ

ผู้อำนวยการสำนักเฝ้าระวังและประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชน

๒.๓ สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

(๑) นางเพ็ชรา เปลี่ยนศิริ

ผู้อำนวยการกลุ่มงานความร่วมมือสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ๑

และเลขานุการคณะทำงานจัดทำข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้สูงอายุและคนพิการ

(๒) นางสาวอณิษภัทร สิทธิดำรงค์

นักวิชาการสิทธิมนุษยชนชำนาญการ

กลุ่มงานความร่วมมือสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ๒

๓. สรุปสาระสำคัญของการประชุม

การประชุมหารือ ๒ วัน ประกอบด้วย กิจกรรมการกล่าวปาฐกถา การอภิปรายจำนวน ๖ หัวข้อ และการอภิปรายกลุ่มย่อย เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะที่เป็นผลลัพธ์ร่วมกันของผู้เข้าประชุม ซึ่งมีสาระสำคัญของการประชุมในแต่ละหัวข้อ ดังนี้

วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๒

๓.๑ การกล่าวปาฐกถาเพื่อขับเคลื่อนสิทธิของคนพิการในประชาคมอาเซียน

(๑) นางสาว Risnawati Utami กรรมการประจำอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการของสหประชาชาติ (UNCRPD Committee Member) ได้กล่าวเน้นย้ำความสำคัญของความร่วมมือในการทำ

หน้าที่ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิคนพิการของกลไกต่าง ๆ และเน้นย้ำความสำคัญของคนพิการที่เป็นกลุ่มเปราะบาง ได้แก่ สตรีและเด็กผู้หญิงที่เป็นคนพิการที่เป็นชนเผ่าพื้นเมือง สตรีพิการที่เป็นผู้ต้องขัง สตรีพิการที่อาศัยอยู่ในประเทศที่มีหลากหลายทางเชื้อชาติและศาสนา ซึ่งมีโอกาสที่จะถูกเลือกปฏิบัติและมีความยากลำบากในการใช้ชีวิตมากกว่าสตรีและเด็กผู้หญิงที่เป็นคนพิการทั่วไป โดยขอให้ตระหนักถึงบริบทตามอนุสัญญาว่าด้วยการไม่เลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women - CEDAW) และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child - CRC) ประกอบด้วย

นางสาว Risnawati กล่าวว่า อาเซียนมีพัฒนาการที่ดีในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการ โดยเฉพาะการรับรองแผนแม่บทอาเซียน ๒๕๖๘ เพื่อบูรณาการสิทธิคนพิการ (ASEAN Enabling Master Plan ๒๐๒๕: Mainstreaming the Rights of Persons with Disabilities) ซึ่งเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างกลไกภายในของอาเซียน เพื่อสนับสนุนให้ประเทศสมาชิกอาเซียนมีการดำเนินการที่เป็นรูปธรรม เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าในการปฏิบัติตามอนุสัญญาว่าด้วยคนพิการ และการร่วมมือกับองค์กรหรือหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในด้านสิทธิคนพิการ นอกจากนี้ ยังสนับสนุนให้รัฐบาลของอาเซียนแต่ละประเทศให้ร่วมมือกับสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งเป็นกลไกในการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนภายในประเทศด้วย

(๒) ดร.เสรี นนทสุตร อดีตผู้แทนไทยในคณะกรรมการสิทธิระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน กล่าวว่า สมาชิกอาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศได้เป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการครบทุกประเทศแล้ว โดยบรูไนดารุสซาลามเป็นประเทศสุดท้ายที่เข้าเป็นภาคีเมื่อปี ๒๕๕๙ สำหรับ AICHR ได้ดำเนินการขับเคลื่อนประเด็นสิทธิของคนพิการมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ การประชุมในครั้งนี้นัดขึ้นโดยต่อเนื่องกันเป็นครั้งที่ ๕ ซึ่งมุ่งเน้นในประเทศมุมมองทางเพศ

อาเซียนมีแผนแม่บทอาเซียน ๒๕๖๘ เพื่อบูรณาการสิทธิคนพิการ (ASEAN Enabling Master Plan ๒๐๒๕: Mainstreaming the Rights of Persons with Disabilities) ซึ่งเป็นแผนแม่บทสำหรับการบูรณาการความร่วมมืออย่างรอบด้านในประเด็นคนพิการ ระหว่างคณะกรรมการสิทธิระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (AICHR) คณะกรรมาธิการอาเซียนเพื่อคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิสตรีและสิทธิเด็ก (ASEAN Commission on the Promotion and Protection of the Rights of Women and Children - ACWC) และที่ประชุมเจ้าหน้าที่ระดับสูงว่าด้วยสวัสดิการสังคมและการพัฒนา (Senior Officials Meeting on Social Welfare and Development - SOMSWD) ซึ่งเป็นหน่วยงานสนับสนุนเฉพาะกิจด้านการคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่มีความพิการในประชาคมอาเซียน (Task Force) ในฐานะองค์กรร่วมระหว่างของประชาคม ทำให้ประเด็นสิทธิคนพิการเป็นประเด็นสำคัญระดับภูมิภาค (regional priority) ที่มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานร่วมกันระหว่าง ๓ เสาหลักของอาเซียน ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคง (ASEAN Political - Security Community - APSC) ประชาคมเศรษฐกิจ (ASEAN Economic Community - AEC) และประชาคมสังคม - วัฒนธรรม (ASEAN Socio-cultural Community - ASCC) ซึ่งจะมีประเด็นในการดำเนินการที่สำคัญ (Key Action Points) ที่เป็นแนวทางให้แต่ละเสาหลักนำไปดำเนินการขับเคลื่อนในบทบาทที่แตกต่างกัน ซึ่งมีเป้าหมายร่วมกันในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิคนพิการในอาเซียน

อาเซียนมีพัฒนาการที่ดีในด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งปัจจุบันมีคนพิการเข้าไปเป็นนักการเมืองมากขึ้น การเปิดการค้าเสรีประชาคมเศรษฐกิจ (ASEAN Economic Community - AEC) ผู้ประกอบการต้องให้ความสำคัญกับคนพิการ โดยเฉพาะสิทธิทางเศรษฐกิจ เช่น การให้คนพิการสามารถเบิกหรือถอนเงินจากธนาคารได้ ซึ่งเมื่อต้นปี ๒๕๖๒ เป็นที่น่ายินดีที่ว่า ประเทศไทยและสิงคโปร์เป็น ๒ ประเทศ

สมาชิกอาเซียนที่ได้ร่วมลงนามแล้วในสนธิสัญญามาร์ราเคชเพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงงานที่มีการโฆษณาแล้วสำหรับคนตาบอด คนพิการทางการเห็น และคนพิการทางสื่อสิ่งพิมพ์ (Marrakesh Treaty to Facilitate Access to Published Works for Persons Who Are Blind, Visually Impaired or Otherwise Print Disabled) ซึ่งถือเป็นการส่งเสริมสิทธิในการทำงานของคนพิการทางการมองเห็น

ในช่วงท้าย ดร. เสรี นนทสูตร ได้กล่าวสนับสนุนให้อาเซียนมีความร่วมมือกัน โดยการนำคำว่า “หุ้นส่วน” (partnership) มาเป็นยุทธศาสตร์ในการทำงาน เพื่อให้แผนแม่บทอาเซียน ๒๕๖๘ เพื่อบูรณาการสิทธิคนพิการ บรรลุผลสำเร็จร่วมกัน

๓.๒ การอภิปราย หัวข้อ “มุมมองทางเพศในสิทธิของคนพิการและมุมมองของอาเซียน” (Gender Perspectives in Disability Rights & ASEAN Perspective)

มีผู้อภิปราย ประกอบด้วย

- | | |
|-------------------------------|--|
| (๑) นายมนเฑียร บุญตัน | กรรมการประจำอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ |
| (๒) นางสาววิจิตา รชตะนันท์กุล | รองอธิบดีกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ |
| (๓) ดร. รัชดา ไชยคุปต์ | ผู้แทนไทยด้านสิทธิสตรีในคณะกรรมการอาเซียน
ว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิสตรีและเด็ก |

ในหัวข้อนี้ ผู้อภิปรายได้กล่าวถึงประเด็นในภาพรวมเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของคนพิการในอาเซียน ดังนี้

(๑) ประเด็นคนพิการเป็นเหมือนวาระซ่อนเร้น (hidden agenda) ที่ไม่ได้รับความสำคัญ และภาครัฐบาลของอาเซียนยังไม่ได้มีการพูดถึงเรื่องนี้มากนัก ดังนั้น หาก AICHR ต้องการจะขับเคลื่อนให้ประเด็นสิทธิคนพิการเป็นกระแสหลักของอาเซียน ประเด็นคนพิการจะต้องไม่เป็นวาระซ่อนเร้นของอาเซียนอีกต่อไป ทั้งนี้ ในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนในอนาคตควรมีการบรรจุวาระเรื่องคนพิการเข้าเป็นวาระประจำด้วย โดย AICHR และ ACWC ต้องผลักดันเรื่องนี้อย่างเข้มแข็ง และประเด็นที่สำคัญมากอีกหนึ่งเรื่องคือ การมีทรัพยากรที่เพียงพอ จึงขอให้รัฐบาลของประเทศสมาชิกอาเซียนจัดทำงบประมาณที่คำนึงถึงมุมมองทางเพศ (gender perspective budgetary) และมุมมองต่อกลุ่มคนพิการประกอบด้วย

(๒) ปัญหาของคนพิการในอาเซียนในมุมมองทางเพศ คือ ผู้หญิงและเด็กหญิงพิการมักจะถูกเลือกปฏิบัติที่ซ้ำซ้อนในบริบทที่หลากหลาย เนื่องจากพวกเขาเหล่านั้นขาดความสามารถทั้งในชีวิตความเป็นจริงและในทางกฎหมายในการดำเนินการเรื่องต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ต้องมีภาวะพึ่งพา ขาดการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจ เช่น การหารายได้เพื่อเลี้ยงตัวเอง ขาดการเข้าถึงการศึกษา ขาดการเข้าถึงความยุติธรรม และขาดการได้รับการบริการเพื่อการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพเพียงพอ นอกจากนี้ การเลือกปฏิบัติในภาครัฐกิจทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสตรีควรได้รับการหยิบยกขึ้นมาหารือให้มากกว่านี้ ทั้งนี้ คนพิการที่เป็นกลุ่มเปราะบางนอกจากเด็กและสตรีแล้ว คือ กลุ่ม คนพิการที่มีความหลากหลายทางเพศ (Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender/Transsexual, Intersex and Queer/Questioning - LGBTIQ) ต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมตามกฎหมายด้วย

(๓) ความร่วมมือภายในภูมิภาคถือเป็นโอกาสที่จะแก้ไขปัญหานี้ เช่น ในแผนปฏิบัติการของ ACWC (๒๕๕๙ - ๒๕๖๓) มีขอบข่ายในการทำงานที่ครอบคลุมประเด็นสิทธิคนพิการที่เป็นเด็กและสตรีอยู่แล้ว นอกจากนี้ อาเซียนยังมีแผนแม่บทอาเซียน ๒๕๖๘ : การขับเคลื่อนให้สิทธิของคนพิการเป็นกระแสหลัก (ASEAN Enabling Master Plan ๒๐๒๕: Mainstreaming the Rights of Persons with Disabilities) ซึ่งเชื่อมโยงกับแผนแม่บทเชิงยุทธศาสตร์ของเสาประชาคมสังคม - วัฒนธรรมอาเซียน (ASCC) และความ

ร่วมมือระหว่าง ๓ เสาหลักของประชาคมอาเซียน ซึ่งการแก้ไขปัญหานี้ในภูมิภาคจะต้องเป็นหุ้นส่วนของการสร้างความเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาศักยภาพร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

๓.๓ การอภิปราย หัวข้อ “ผู้หญิงพิการ กับนโยบายและสิทธิทางการเมือง” (Women with disabilities and Policy and Political Rights)

มีผู้อภิปราย ประกอบด้วย

(๑) นางหุทัย สิริสันทมกิจ

ผู้อำนวยการกลุ่มงานการพัฒนาระบบบริหาร
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(๒) นางสาว Maulani Rotinsulu

ผู้แทน ASEAN Disability Forum

(๓) นาย Tolhas Damanik

ที่ปรึกษาด้านคนพิการ

องค์กร General Election Network for
Disability Access (AGENDA)

(๔) นาย Francis Johen Anak Adam

สมาชิกสภาคนพิการแห่งชาติของมาเลเซีย

(๕) ดร. Huang Yen T. Vo

รองประธานสหภาพคนพิการเวียดนาม

และผู้ก่อตั้งองค์กร Disabilities Research and
Development

หัวข้อนี้เป็นการสำรวจประเด็นและการหารือเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีพิการ ในฐานะของผู้ลงคะแนนเสียง ผู้สมัครชิงตำแหน่งทางการเมือง นักการเมือง และผู้กำหนดนโยบาย ซึ่งตามอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบ ข้อที่ ๗ ได้ส่งเสริมให้ผู้หญิงมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมทางการเมือง และการกำหนดนโยบายของรัฐอย่างเท่าเทียม จากสถิติทั่วโลกเมื่อปี ๒๕๖๒ พบว่าสตรีมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยเป็นผู้นำประเทศร้อยละ ๕.๒ และเป็นสมาชิกรัฐสภาร้อยละ ๖.๖ ซึ่งยังเป็นอัตราที่ต่ำ และในอาเซียน สตรี โดยเฉพาะสตรีพิการ มีอัตราการเข้าร่วมทางการเมืองหรือการเป็นผู้กำหนดนโยบายมีจำนวนน้อยมากด้วยอุปสรรคหลายประการ อาทิ ทักษะคติเชิงลบทางสังคม อุปสรรคทางกายภาพ เช่น การเคลื่อนไหว การขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทาง การขาดทรัพยากรในการสนับสนุน การขาดการศึกษาที่เพียงพอ หรือแม้กระทั่ง การถูกเลือกปฏิบัติจากนักการเมืองที่เป็นเพศชาย เป็นต้น

ผู้อภิปรายมีความเห็นว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีพิการเป็นส่วนสำคัญที่จะรับรองความมีสิทธิที่เท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป การไม่ถูกเลือกปฏิบัติทั้งทางตรงและทางอ้อม และความสามารถที่จะนำปัญหาไปสู่การแก้ไขได้ในระดับนโยบาย รวมทั้งการเสริมสร้างโอกาสและอำนาจในการตัดสินใจของตน ซึ่งแนวทางในการส่งเสริมให้สตรีพิการได้เข้ามาไปมีส่วนร่วมทางการเมือง อาจทำได้ เช่น การแก้ไขกฎหมายเลือกตั้งให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่รองรับการใช้สิทธิลงคะแนนเสียงของคนพิการ การกำหนดสัดส่วนของผู้หญิงในการดำรงตำแหน่งทางการเมือง การอบรมให้ความรู้แก่สตรีพิการที่มีศักยภาพในการเป็นผู้นำทางการเมือง การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างพรรคการเมืองกับองค์กรของคนพิการ และการสร้างความตระหนักของคนในสังคมในการเห็นคุณค่าของคนพิการอย่างเท่าเทียม เป็นต้น

๓.๔ การอภิปราย หัวข้อ “มุมมองทางเพศกับกระบวนการยุติธรรม” (Gender Perspective and Justice System)

มีผู้อภิปราย ประกอบด้วย

(๑) นาย Miguel Musngi

เจ้าหน้าที่อาวุโส

แผนกการจัดความยากจนและความเท่าเทียมทางเพศ
สำนักงานเลขาธิการอาเซียน

(๒) นางสาวนริลักษณ์ แพไชยภูมิ

ผู้อำนวยการกองสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ
กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวง
ยุติธรรม

(๓) นางสาวเสาวลักษณ์ ทองก๊วย

คณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศตามพระราชบัญญัติ
ความเท่าเทียมทางเพศ

(๔) นาย Mohammad Sazali Shaar

ประธานสหภาพคนพิการของมาเลเซีย

การอภิปรายในหัวข้อนี้ได้มีการแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีระหว่างสมาชิกอาเซียนเกี่ยวกับการขับเคลื่อนประเด็นมุมมองทางเพศกับกระบวนการยุติธรรม อาทิ การเข้าถึงความช่วยเหลือทางกฎหมาย การเข้าถึงสภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นหรือสิ่งก่อสร้าง การมีบทบาทยุติให้มีล่ามภาษามือ รวมทั้งกรอบทางกฎหมายและนโยบายในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการ เมื่อคนพิการถูกละเมิดสิทธิหรือเมื่อต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เพื่อรับรองว่าคนพิการจะสามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้เท่าเทียมบุคคลทั่วไป โดยมีสาระสำคัญของการอภิปรายในช่วงนี้ ดังนี้

(๑) การดำเนินการของอาเซียนในการขับเคลื่อนสิทธิคนพิการ โดยในปัจจุบันมีกรอบการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(๑.๑) อาเซียนมีกรอบการขับเคลื่อนกิจกรรมทศวรรษคนพิการอาเซียน (๒๕๕๔ - ๒๕๖๓) โดยเป็นการทำงานร่วมกันระหว่าง ๓ เสาหลักของอาเซียน ซึ่งขอบเขตที่ให้ความสำคัญกับการเข้าถึงความยุติธรรม การมีสิทธิที่จะออกเสียงลงคะแนน การได้รับความช่วยเหลือ ณ สถานที่เลือกตั้ง และการได้รับการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมือง

(๑.๒) การบูรณาการความร่วมมือระหว่าง AICHR และ SOMSWD โดยมีการปรึกษาหารือ การฝึกอบรม และข้อริเริ่มในหลายเรื่องร่วมกันที่เป็นการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิทางการเมือง สิทธิสุขภาพ สิทธิในการศึกษา และสิทธิการจ้างงาน รวมถึงประเด็นการเข้าถึงความยุติธรรม การเป็นผู้ประกอบการ และการจัดการภัยพิบัติ

(๑.๓) การมีแผนแม่บทอาเซียน ๒๕๖๘ เพื่อบูรณาการสิทธิคนพิการ ที่มีเป้าหมายการดำเนินการที่ครอบคลุมการเข้าถึงความยุติธรรมของคนพิการในทุกรูปแบบ

(๑.๔) การมีตราสารของอาเซียนในประเด็นที่เกี่ยวกับการพัฒนาขีดความสามารถของผู้หญิงและเด็กผู้หญิง อาทิ (ก) ปฏิญญาว่าด้วยการดำเนินงานตามเพศสภาพตามวิสัยทัศน์ของประชาคมอาเซียนปี ๒๕๖๘ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (ข) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ว่าด้วยการเสริมพลังทางเศรษฐกิจของสตรีในอาเซียน (ค) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ว่าด้วยสตรีกับสันติภาพและความมั่นคง (ง) ฉันทามติของอาเซียนว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิของแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน

(๒) อนุสัญญาว่าด้วยคนพิการ ข้อ ๖ และ ๗ กล่าวว่า สตรีพิการและเด็กหญิงพิการนั้นตกอยู่ใต้สถานะการถูกเลือกปฏิบัติแบบทวีคูณ (Multiple Discrimination) ซึ่งรัฐภาคีต้องดำเนินการเพื่อประกันว่าสตรีพิการและเด็กหญิงพิการจะได้เข้าถึงสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานทั้งปวงของตนได้อย่างเต็มที่และโดยเท่าเทียมกัน ซึ่งการจัดทำนโยบายของรัฐที่ขาดมุมมองเกี่ยวกับเพศจะทำให้เกิดการเลือกปฏิบัติ

ทางอ้อมกับสตรีพิการและเด็กหญิงพิการ ทั้งนี้ ผู้อภิปรายมีข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของสตรีพิการและเด็กหญิงพิการ ดังนี้

(๒.๑) ให้คำนึงถึงผู้หญิงพิการที่มีความทับซ้อนกับบริบทที่เปราะบางอื่น เช่น เชื้อชาติ อัตลักษณ์ทางเพศ เพศสภาพ ศาสนา และประเด็นอื่น

(๒.๒) องค์กรต่าง ๆ ควรมีการประสานงานกันเพื่อลดช่องว่างและป้องกันการเกิดความรุนแรงต่อสตรีพิการ รวมทั้งการสร้างช่องทางในการเข้าถึงความยุติธรรมและการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย

(๒.๓) เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายผู้หญิงพิการและเด็กพิการ เพื่อให้กลุ่มเหล่านี้สามารถทำหน้าที่ในการติดตามและสนับสนุนการดำเนินการตามนโยบายของรัฐ

(๒.๔) การสนับสนุนจากชุมชน เช่น การอำนวยความสะดวกให้สตรีและเด็กหญิงพิการสามารถเข้าถึงบริการในด้านต่าง ๆ ของชุมชนได้

(๒.๕) มาตรการอื่น ๆ อาทิ การทำงานร่วมกับสื่อ การรณรงค์ไม่ให้มีการคุกคามสตรีพิการ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

(๓) ประเทศไทยมีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่ดูแลในเรื่องการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมแก่ประชาชนทุกคน ซึ่งรวมถึงคนพิการ โดยมีกลไกการทำงานทั้งในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ศูนย์ยุติธรรมชุมชนซึ่งกระจายอยู่ทุกจังหวัดในประเทศไทย คลินิกยุติธรรมเคลื่อนที่ในชนบท การมีทีมกฎหมายที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาทางกฎหมายฟรี การมีผู้ไกล่เกลี่ยชุมชน การมีล่ามสำหรับชาวต่างชาติที่ต้องการความช่วยเหลือ กองทุนยุติธรรม และกลไกการคุ้มครองพยาน อย่างไรก็ตาม ขณะนี้กระทรวงยุติธรรมอยู่ระหว่างการผลักดันร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ซึ่งจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการผนุงความยุติธรรมให้กับคนพิการต่อไป

(๔) ความจำเป็นในการมีล่ามภาษามือที่เป็นมืออาชีพ เพื่อส่งเสริมให้คนพิการทางการได้ยินสามารถเข้าถึงความยุติธรรมและมีสิทธิเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ซึ่งอนุสัญญาว่าด้วยคนพิการได้ระบุไว้ในข้อ ๙.๒ (b) กับ ๒๑ (b) ว่ารัฐต้องจัดให้มีล่ามภาษามือที่เป็นมืออาชีพและต้องมีการอำนวยความสะดวกให้มีการใช้ภาษามือ โดยมีตัวอย่างของมาเลเซียที่รัฐมีการจัดหาล่ามภาษามือให้กับคนพิการทางการได้ยินเมื่อต้องขึ้นสู่ศาล เช่น ในศาลซาริอะห์จะมีสหพันธ์คนพิการทางการได้ยินเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดล่ามภาษามือ

๓.๕ การอภิปราย หัวข้อ “การเตรียมการรองรับการเกิดภัยพิบัติและการจัดการสำหรับผู้หญิงและเด็กผู้หญิงพิการ” (Disaster Preparedness and Management for Women and Girls with Disabilities)

มีผู้อภิปราย ประกอบด้วย

(๑) นางสาวเรวดี ประเสริฐเจริญสุข

ผู้อำนวยการมูลนิธิการพัฒนาที่ยั่งยืน

(๒) ดร. อรุณี ลิ้มมณี

อาจารย์ประจำคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

หัวข้อนี้ได้มีการอภิปรายเกี่ยวกับการจัดการภัยพิบัติสำหรับสตรีและเด็กหญิงพิการ ซึ่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นภูมิภาคที่มีแนวโน้มที่จะเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติสูง สตรีพิการและเด็กผู้หญิงพิการซึ่งได้รับผลกระทบมากที่สุดในสถานการณ์เหล่านี้จึงควรจะได้รับคุ้มครองอย่างเพียงพอ มีการเตรียมการเพื่อรองรับการเกิดภัยพิบัติ เนื่องจากในภาวะภัยพิบัติและสตรีพิการ หรือเด็กพิการ หรือสตรีชราที่พิการ ถือเป็นบุคคลเปราะบางที่ต้องได้รับการดูแลที่แตกต่างไปจากบุคคลทั่วไป เพราะบุคคลเหล่านั้นต้องเผชิญอุปสรรคใน

การปกป้องตนเอง หรือแม้แต่การช่วยเหลือตนเอง ทั้งในเรื่องการสื่อสาร การเคลื่อนไหว การเข้าถึงทรัพยากร การตัดสินใจ และการได้รับข้อมูลที่จำเป็น

ผู้อภิปรายเห็นพ้องร่วมกันว่า หัวใจสำคัญของการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับภัยพิบัติของสตรีพิการ คือ การมีความตระหนัก ความเข้าใจ การมีเจตจำนงทางการเมืองและนโยบายแห่งชาติ การให้คุณค่ากับความถูกต้องและความเป็นระบบของข้อมูล รวมทั้งการมีส่วนร่วมอย่างมีความหมายของผู้มีส่วนได้เสียที่หลากหลายทั้งชายและหญิง ซึ่งรวมไปถึงคนพิการ การให้คนพิการเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือวางแผนความเสี่ยงในการรับมือกับภัยพิบัติถือเป็นการลดความเสี่ยงไปในเวลาเดียวกัน และที่สำคัญกว่านั้น คือ ยุทธศาสตร์การบูรณาการการทำงานที่มีความยั่งยืน ซึ่งสตรีพิการควรจะได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตลอดทั้งวงจรของการจัดการภัยพิบัติ ตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมการ การวางแผนในระยะต่าง ๆ การเตรียมทรัพยากร และการบริหารและการสนับสนุนเชิงเทคนิค การบรรเทาภัยพิบัติ จนถึงขั้นตอนการฟื้นฟูภายหลังภัยพิบัติ

วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๒

๓.๖ การอภิปราย หัวข้อ “การศึกษาแบบรวมสำหรับผู้หญิงและเด็กผู้หญิงพิการ” (Inclusive Education for Women and Girls with Disabilities)

มีผู้อภิปราย ประกอบด้วย

(๑) ดร. นันทนุช สุวรรณารุช

ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ

(๒) ผศ.ดร. ชุมเกตุ แสงวงเจริญ

ผู้ช่วยอธิบดีฝ่ายการนักศึกษา

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

(๓) นายดำเกิง มุ่งธัญญา

ครูโรงเรียนศรีสุรโยทัย

หัวข้อนี้ ผู้ร่วมอภิปรายซึ่งเป็นบุคลากรในระบบการศึกษาของไทยได้สะท้อนปัญหาของคนพิการที่เป็นผู้หญิงและการเข้าถึงการศึกษาของคนพิการในภาพรวม โดยกล่าวว่า คนพิการบางคนต้องเผชิญกับการปัญหาการถูกเลือกปฏิบัติที่ซ้ำซ้อน คือ นอกจากพิการแล้ว ยังขาดโอกาสในการได้รับการศึกษา อีกทั้งยังมีปัญหาความยากจนด้วย เช่น คนพิการในพื้นที่ชนบทหรือคนชายขอบ หรือการที่โรงเรียนตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ไม่มีรถรับ - ส่ง หรือรถประจำทาง ทำให้ไม่สะดวกในการเดินทาง และในสภาพความเป็นจริง สตรีและเด็กผู้หญิงพิการมักจะไม่ได้รับการศึกษาเท่ากับบุคคลทั่วไปอันเนื่องมาจากความพิการ ซึ่งในภาพรวมปัญหาในด้านการศึกษาของคนพิการของไทยมีดังนี้

(๑) ปัญหาระบบการศึกษา ได้แก่ การจัดการศึกษาในปัจจุบันยังขาดการตระหนักในเรื่องความสมดุลทางเพศ การจัดทำหลักสูตรที่คำนึงถึงประเด็นทางเพศและความพิการ ซึ่งกำหนดไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยคนพิการ ข้อ ๒๔

(๒) การบริการทางการศึกษาที่ยังไม่ครอบคลุม เช่น การไม่มีหลักสูตรการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความพิการ เช่น ในคนพิการทางสายตาหรือการมองเห็น ยังมีหนังสือที่เป็นอักษรเบรลล์น้อยมาก

(๓) การขาดทรัพยากรบุคคลที่จะทำหน้าที่สอนและเจ้าหน้าที่สนับสนุน เช่น ครูอาจารย์ที่มีความรู้ ความเข้าใจ หรือทักษะในการสอนคนพิการยังมีน้อยมาก

(๔) การขาดอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวก เช่น สื่อการเรียนการสอนที่ยังไม่มีหรือมีไม่เพียงพอสำหรับคนพิการ

(๕) สิ่งแวดล้อมและสถานที่ที่ไม่เอื้อต่อคนพิการ เช่น ไม่มีทางลาดสำหรับผู้พิการที่ใช้รถเข็น ไม่มีป้ายหรือสัญลักษณ์ ปัญหาห้องสุขาในโรงเรียนที่ขาดสุขอนามัยที่ดีและบางแห่งไม่มีสุขาเพื่อรองรับคนพิการ นอกจากนี้ นักศึกษาที่มีปัญหาทางกายภาพเมื่อฝนตกจะมีความยากลำบากในการเปลี่ยนห้องเรียน

(๖) ปัญหาทัศนคติเชิงลบต่อคนพิการ เช่น การมีทัศนคติว่าคนพิการมีอุปสรรคในการศึกษา การถูกมองว่าเป็นภาระ การมีปัญหาคูกความทางเพศต่อผู้หญิงพิการหรือเด็กผู้หญิงพิการในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย

(๗) ปัญหาการเก็บข้อมูลคนพิการที่ยังไม่เป็นระบบและไม่ได้จำแนกข้อมูลที่ชัดเจนเพียงพอ เช่น ไม่มีข้อมูลประเภทความพิการและจำนวนคนพิการแต่ละประเภทที่แน่นอน ทำให้เกิดปัญหาในการกำหนดนโยบายและส่งผลต่อปัญหาในทางปฏิบัติ

ทั้งนี้ ผู้อภิปรายมีความเห็นร่วมกันว่า ทางออกสำหรับการขับเคลื่อนประเด็นคนพิการในด้านการศึกษาคือต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย เพื่อให้ผลในทางปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งแม้หลายโรงเรียนจะประสบความสำเร็จในเชิงวิชาการ แต่ยังคงขาดการให้ความสำคัญกับเรื่องการศึกษาของคนพิการ การมีทัศนคติเชิงบวกของคนในสังคมต่อคนพิการเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะทำให้คนพิการได้รับโอกาสที่เท่าเทียมสำหรับประเทศไทย มีตัวอย่างที่ดี เช่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นสถาบันระดับอุดมศึกษาแห่งแรกที่เปิดรับนักศึกษาพิการโดยตรงและมีการให้โควตาเฉพาะสำหรับคนพิการ เพื่อสนับสนุนให้คนพิการได้รับโอกาสในการได้รับการศึกษาให้มากที่สุด โดยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีการดำเนินนโยบายดังกล่าวมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๖ โดยมีการจัดตั้งศูนย์บริการนักศึกษาพิการ การออกแบบอาคารเรียนตามแนวคิดการออกแบบเพื่อคนทั้งมวล (universal design) โดยอาคารทุกหลังได้รับการประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้งการออกแบบอาคารและสถานที่ต่าง ๆ ให้คนพิการได้รับความสะดวกในการเรียน นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ยังได้ร่วมมือกับองค์การเพื่อการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศและเพิ่มพลังของผู้หญิงแห่งสหประชาชาติ (UN Women) ประกาศวิสัยทัศน์ว่า ภายใน ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔) จะไม่มีการคุกคามทางเพศหรือความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ เกิดขึ้นภายในมหาวิทยาลัย (Zero Tolerance Policy Against Sexual Harassment on Campus) โดยมีกลไกการทำงานผ่านคณะทำงานและแผนการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมความปลอดภัยและความเข้าใจทางเพศ

๓.๗ การอภิปราย หัวข้อ “การขับเคลื่อนประเด็นทางเพศและสิทธิคนพิการในภาคธุรกิจ” (Mainstreaming Gender and Disability Rights in Business)

มีผู้อภิปราย ประกอบด้วย

- | | |
|--------------------------------|---|
| (๑) นางสาว Jacqueline De Costa | ผู้จัดการบริษัท Bizlink Centre Singapore จำกัด
ผู้แทนจากภาคธุรกิจของประเทศสิงคโปร์ |
| (๒) ดร. Ben Guanlett | กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของออสเตรเลีย
ที่รับผิดชอบประเด็นสิทธิคนพิการ |
| (๓) นางสาวจันท์เพ็ง ศิวีลา | ผู้อำนวยการมูลนิธิ Lao Disabled Women's Development |
| (๔) ผศ. ทองทิพา วิริยะพันธ์ | อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย |

หัวข้อนี้ได้มีการอภิปรายเกี่ยวกับสถานการณ์การจ้างงานสตรีพิการในภาคธุรกิจ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ดี ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการจ้างงาน ซึ่งมีประเด็น ดังนี้

(๑) สิงคโปร์คำนึงถึงความสำคัญของคนพิการ โดยมีตัวอย่างที่ดีของบริษัท Bizlink Centre Singapore จำกัด ที่มีพันธกิจของบริษัทเพื่อสนับสนุนให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตได้อย่างอิสระและมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี บริษัทนี้ทำหน้าที่เป็นบริษัทจัดหางานให้กับคนพิการ ซึ่งมีบริษัทที่ต้องการจะจ้างงานคนพิการ เช่น บริษัทด้านบริหารจัดการและประมวลผลข้อมูล ด้านบรรจุภัณฑ์ การทำความสะอาด การจัดดอกไม้ อาหาร และเครื่องดื่ม เป็นต้น โดยบริษัทจะจัดฝึกอบรมให้กับผู้พิการตามความสนใจ พร้อมทั้งให้เบี้ยเลี้ยงและให้ที่อยู่ระหว่างการฝึกอบรมด้วย รวมทั้งมีการจ้างงานคนพิการในบริษัทและสนับสนุนให้มีการหมุนเวียนกันทำงานเพื่อความก้าวหน้าของทุกคน ซึ่งในบริษัทมีคนพิการทั้งทางร่างกาย การมองเห็น การได้ยิน ด้านสติปัญญาและการเรียนรู้ นอกจากนี้ ยังมีผู้สูงอายุ พ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว และผู้ที่ป่วยทางจิตทำงานอยู่ด้วย

(๒) ตัวอย่างที่ดีในด้านการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการในประเทศไทยจากภาคการศึกษา กรณีมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยร่วมกับสมาคมหอการค้าไทยได้จัดการเรียนการสอนหลักสูตร Mini MBA เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการไทยให้เป็นผู้ประกอบการที่เท่าเทียมกับคนทั่วไป ซึ่งมีเนื้อหาประกอบด้วย การจัดการทางธุรกิจ การตลาด การเงินการบัญชี การสื่อสาร และจริยธรรมทางธุรกิจ เป็นต้น

(๓) ในส่วนของออสเตรเลียนั้น ได้นำเสนอปัญหาออสเตรเลีย คือ มีสัดส่วนค่าจ้างของผู้ชายพิการจะมากกว่าผู้หญิงพิการ แต่ผู้หญิงพิการทำงานนอกเวลามากกว่าผู้ชายพิการ ปัญหาเรื่องร้องเรียนที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของออสเตรเลียได้รับ อาทิ ผู้หญิงพิการได้รับค่าตอบแทนน้อย ถูกเลือกปฏิบัติและการถูกปฏิเสธการจ้างงาน นอกจากนี้ ยังพบปัญหาการละเมิดทางเพศ ความรุนแรง ปัญหาเชิงทัศนคติ และปัญหาในเชิงระบบ รวมทั้งการเก็บข้อมูลคนพิการยังไม่ได้จำแนกอย่างถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ต้องการบทบาทนำของภาครัฐในการแก้ปัญหา รวมทั้งการมีนโยบายเพื่อคนพิการที่เข้มแข็ง การสร้างวัฒนธรรมที่มีความเป็นหนึ่งเดียว ไม่แบ่งแยกบุคคล และการจัดทำนโยบายที่เกี่ยวข้องกับคนพิการโดยต้องคำนึงถึงบริบทของสตรีพิการที่มีความแตกต่างกันทั้งในด้านเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม

๓.๘ การอภิปรายกลุ่มย่อย

ในช่วงท้ายของการประชุมได้มีการแบ่งกลุ่มเพื่ออภิปรายและจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิทธิคนพิการใน ๓ ประเด็น ดังนี้

๓.๘.๑ กลุ่มด้านสิทธิทางการเมืองและการเข้าถึงความยุติธรรม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(๑) การให้สตรีพิการได้มีส่วนร่วมเป็นส่วนหนึ่งในคณะทำงานหรือการมีส่วนร่วมกับภาครัฐในการกำหนดนโยบายระดับชาติและการจัดทำแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ ตลอดจนการติดตามและมีส่วนร่วมในกระบวนการรายงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ

(๒) การดำเนินนโยบายและการมีกรอบการทำงานระหว่างประเทศและระดับภูมิภาค เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมให้คนพิการทุกประเภท รวมทั้งให้สตรีพิการได้มีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ทั้งทางด้านการเมืองและประเด็นสาธารณะอื่น ซึ่งรวมไปถึงความสามารถในการลงสมัครรับเลือกตั้ง การจัดการเลือกตั้งที่มีความโปร่งใส และความสามารถในการใช้สิทธิเลือกตั้ง

(๓) การรณรงค์เพื่อสร้างความตระหนักและการจัดการเลือกปฏิบัติและแนวคิดการเป็นส่วนเกินของสังคม

(๔) การเก็บรวบรวมและแยกประเภทข้อมูลคนพิการ รวมทั้งการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลดำเนินงานร่วมกับองค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ กลุ่มสตรี และองค์กร LGBTIQ ในภูมิภาคเพื่อรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

(๕) การจัดให้มีการฝึกอบรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่จัดการการเลือกตั้งทั้งในเรื่องการจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีความพิการทุกประเภท รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดการการเลือกตั้งให้เพียงพอ

(๖) การพัฒนานโยบายและแนวปฏิบัติในการจ้างงานให้คนพิการสามารถเข้าถึงได้ รวมทั้งการกำหนดโควตาการจ้างงานเพื่อรับรองว่าสตรีพิการจะได้รับการจ้างงาน

(๗) การสร้างพื้นที่ (platform) เพื่อแบ่งปันประสบการณ์การปฏิบัติที่ดีและบทเรียนในระดับภูมิภาค รวมทั้งความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ สตรีพิการ และผู้ที่ใกล้ชิดกับคนพิการ กลุ่มสตรี องค์กร LGBTQI และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง เพื่อถ่ายทอดความรู้และเพื่อเพิ่มทักษะทางการเมืองและมีอิทธิพลต่อนโยบายสาธารณะ รวมทั้งการสนับสนุนให้การจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการหรือการประชุมของภาคประชาสังคมจากทั่วภูมิภาคเพื่อให้ความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง

(๘) การมีกลไกการตรวจสอบและประเมินผลในประเด็นที่เกี่ยวกับเพศและความพิการที่พื้นที่ทางการเมืองและสาธารณะ

๓.๘.๒ กลุ่มด้านการศึกษา มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(๑) การส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศและเงื่อนไขความร่วมมือในระดับภูมิภาคที่เกี่ยวกับคุณภาพของการศึกษาแบบเรียนรวม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ในปี ๒๕๗๓ และการส่งเสริมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและเสรีภาพของทุกคน

(๒) การเพิ่มขีดความสามารถของหน่วยงานของอาเซียนในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการจำแนกข้อมูลคนพิการ เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมที่มีประสิทธิภาพ

(๓) การพัฒนายุทธศาสตร์และดำเนินการฝึกอบรมสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของรัฐบาลอาเซียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด เพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษาแบบเรียนรวมและส่งต่อข้อมูลเหล่านี้เพื่อเป็นนโยบายการศึกษาแบบบูรณาการโดยผ่านแผนงานและกิจกรรมต่าง ๆ

(๔) การฝึกอบรมสถาปนิก นักวางผังเมืองและชนบท และเครือข่ายสถาบันการศึกษา และวิชาชีพในการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สามารถเข้าถึงได้ การมีทรัพยากรที่เพียงพอ และเป็นไปตามแนวคิดการออกแบบสากล

(๕) การพัฒนานโยบายการจัดซื้อจัดจ้างที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของคนพิการประเภทต่าง ๆ และเน้นการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ

(๖) การดูแลให้คนพิการทุกคนสามารถเข้าถึงการศึกษาแบบเรียนรวมอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการศึกษาที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ

(๗) ให้นำแนวทางการจัดทำงบประมาณการศึกษาแบบมีส่วนร่วมทั่วทั้งอาเซียน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมที่มีความหมายของผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมด

(๘) ในการออกแบบหลักสูตรทุกระดับให้คำนึงถึงรูปแบบของความพิการ เพศ การออกแบบสากล ความสามารถเข้าถึงได้ และการจัดให้มีการทดสอบวิชาชีพระดับการศึกษาที่เป็นไปตามหลักการไม่เลือกปฏิบัติและตอบสนองต่อความหลากหลาย

(๙) การสร้างพื้นที่ (platform) เพื่อสนับสนุนการมีศูนย์กลางในการรวบรวมประสบการณ์ แนวปฏิบัติที่ดี และบทเรียนของเครือข่ายในระดับภูมิภาคของผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษา เช่น ผู้หญิงพิการ องค์กรพิการ กลุ่มสตรี ภาคประชาสังคม และองค์กรที่มีความหลากหลายทางเพศ

๓.๘.๓ กลุ่มด้านการจัดการภัยพิบัติ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(๑) ประเทศสมาชิกอาเซียนควรให้มีสตรีที่เป็นคนพิการและบุคคลใกล้ชิดกับคนพิการเป็นส่วนหนึ่งในคณะกรรมการวางแผนการจัดการความเสี่ยงต่อภัยพิบัติ เพื่อให้สามารถให้ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการจัดทำแผนฉุกเฉิน

(๒) ทุกภาคส่วนต้องปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด อาทิ สตรีที่พิการ รัฐบาล ภาคประชาสังคม และผู้มีส่วนได้เสียอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในการออกแบบการเตือนในสถานการณ์ฉุกเฉิน และการตอบสนองต่อการดำเนินการทุกระดับ ทั้งก่อนและหลังการเกิดภัยพิบัติ เพื่อหลีกเลี่ยงความเสี่ยงต่อการเกิดการแบ่งแยก หรือมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน

(๓) หน่วยงานที่รับผิดชอบในการออกแบบการตอบสนองต่อภัยพิบัติและแผนบรรเทาความเสี่ยงจะต้องรับทราบและตอบสนองต่ออุปสรรคเฉพาะที่เกิดกับสตรีพิการ และต้องมีมาตรการในการสนับสนุนสตรีพิการในกรณีที่เกิดภัยพิบัติหรือเหตุฉุกเฉิน

(๔) ประเทศสมาชิกอาเซียนควรรวบรวมข้อมูลเฉพาะที่เกี่ยวกับสตรีพิการและบุคคลใกล้ชิดกับคนพิการที่เคยได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ และสนับสนุนให้มีการถ่ายทอดแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในชุมชนกรณีเกิดภัยพิบัติ

๔. ข้อเสนอแนะ

การประชุมหารือระดับภูมิภาคของ AICHR ว่าด้วยการขับเคลื่อนสิทธิของคนพิการในประชาคมอาเซียนที่ดำเนินการโดย AICHR นี้ เป็นกิจกรรมที่ดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง โดยในครั้งนี้ มุ่งในประเด็นมุมมองทางเพศในสิทธิของคนพิการในบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตและการใช้ชีวิตได้อย่างมีศักดิ์ศรีและเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนสังคมได้โดยไม่ถูกทิ้งไว้ข้างหลัง หากได้รับการส่งเสริมและคุ้มครองอย่างเต็มที่จากภาครัฐ ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและมาตรการที่จำเป็น เพื่อสวัสดิภาพในชีวิตของคนพิการทุกคน โดยเฉพาะในมุมมองของสตรีพิการและเด็กหญิงพิการ ซึ่งมักเป็นผู้ที่เสี่ยงต่อการถูกเลือกปฏิบัติอย่างทวีคูณ (Multiple Discrimination)

การประชุมหารือในครั้งนี้เป็นการนำเสนอภาพรวมสถานการณ์ของสตรีพิการในอาเซียนในบริบทที่ครอบคลุมทั้งทางเศรษฐกิจ ทางการเมือง และทางสังคม ได้แก่ การจ้างงานสตรีพิการในภาคธุรกิจ บทบาทในการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการกำหนดนโยบายของสตรีพิการ การเข้าถึงความยุติธรรม การเข้าถึงการศึกษา และการจัดการเพื่อรองรับกรณีเกิดภัยพิบัติ ซึ่งข้อมูลที่ได้รับจากการหารือในเวทีนี้เป็นประโยชน์ต่อการทำความเข้าใจในประเด็นทางเพศของคนพิการในเชิงลึกต่อไป

เนื่องจากในแต่ละหัวข้อมีรายละเอียดและมีบริบทที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในฐานะผู้ปฏิบัติในหน่วยงานที่สนับสนุนการทำหน้าที่ติดตามสถานการณ์สิทธิมนุษยชน ควรที่จะได้ศึกษาบริบทคนพิการในประเด็นทางเพศของอาเซียน โดยอาศัยประเด็นข้างต้นเป็นเครื่องมือเพื่อนำไปสู่การศึกษาและทำความเข้าใจกับสถานการณ์การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิคนพิการในมุมมองของไทยให้ได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังสามารถนำมาประกอบการจัดทำข้อเสนอแนะที่ตอบสนองต่อความต้องการหรือความจำเป็นที่แท้จริงของคนพิการ เพื่อเสนอให้รัฐบาลกำหนดเป็นนโยบายหรือให้ดำเนินการที่สอดคล้องกับมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศต่อไป

การประชุมคู่ขนานของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๒
ณ โรงแรมพูลแมน คิง เพาเวอร์ กรุงเทพมหานคร

๑. วัตถุประสงค์ของการประชุม

การประชุมคู่ขนานของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (National Human Rights Institutions (NHRI) side event) จัดขึ้นต่อเนื่องกับการประชุมหารือระดับภูมิภาคของ AICHR ว่าด้วยการขับเคลื่อนสิทธิของคนพิการในประชาคมอาเซียน (ประเด็นมุมมองทางเพศในสิทธิของคนพิการ) โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของออสเตรเลีย (Australian Human Rights Commission - AHRC) เพื่อการแลกเปลี่ยนมุมมองและประสบการณ์เกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิคนพิการของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภูมิภาค

๒. ผู้เข้าร่วมการประชุม

การประชุมนี้มีผู้เข้าร่วมการประชุม จำนวน ๙ คน ประกอบด้วย

- | | |
|------------------------------------|--|
| (๑) ดร. Ben Guantlett | กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของออสเตรเลีย
(รับผิดชอบด้านสิทธิคนพิการ) |
| (๒) ดร. Hannah Tonkin | ผู้อำนวยการด้านสิทธิคนพิการ
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติออสเตรเลีย |
| (๓) นาย Sit Myaing | รองประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของเมียนมา |
| (๔) นาย Haris Setyawan | สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของอินโดนีเซีย |
| (๕) นางสาว Nur Binti Amran | สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของมาเลเซีย |
| (๖) ดร. Renante A. Basas | สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของฟิลิปปินส์ |
| (๗) ศาสตราจารย์ ดร. อมรา พงษาพิชญ์ | ผู้แทนไทยในคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียน
ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน |
| (๘) นางเพ็ชรา เปลี่ยนศิริ | ผู้อำนวยการกลุ่มงานความร่วมมือสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ๑
สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ |
| (๙) นางสาวอณิษภัทร สิทธิดำรงค์ | นักวิชาการสิทธิมนุษยชนชำนาญการ
กลุ่มงานความร่วมมือสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ๒
สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ |

๓. สาระสำคัญของการประชุม

การประชุมนี้ดำเนินการโดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของออสเตรเลีย (AHRC) นำโดย ดร. Ben Guantlett กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของออสเตรเลีย ซึ่งรับผิดชอบในด้านการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการ และ ดร. Hannah Tonkin ผู้อำนวยการด้านสิทธิคนพิการ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติออสเตรเลีย โดยสาระสำคัญหลักของการประชุม ดังนี้

๓.๑ การนำเสนอของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของออสเตรเลีย

(๑) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของออสเตรเลียได้นำเสนอการแบ่งความรับผิดชอบภายในองค์กร ซึ่งแบ่งออกเป็น ๗ ด้าน ได้แก่ ด้านชนเผ่าพื้นเมือง ด้านการเลือกปฏิบัติทางอายุ ด้านสิทธิเด็ก ด้านสิทธิคนพิการ ด้านการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ ด้านผู้ลี้ภัยและผู้แสวงหาที่พักพิง และด้านสิทธิและเสรีภาพ

(๒) ประเทศออสเตรเลียมีกฎหมาย ๒ ระบบ คือ กฎหมายระดับรัฐ (State Law) และกฎหมายระดับสหพันธรัฐ (Federal Law) โดยกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกปฏิบัติและการละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นกฎหมายในระดับสหพันธรัฐ (Federal Law) ซึ่งมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกปฏิบัติและสิทธิมนุษยชน อาทิ พระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของออสเตรเลีย พระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ พระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือกปฏิบัติทางเพศ พระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการ เป็นต้น

(๓) ประเทศออสเตรเลียนับว่ามีความก้าวหน้าในเรื่องกฎหมายที่คุ้มครองสิทธิของคนพิการ ซึ่งเรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการ ค.ศ. ๑๙๙๒” (Disability Discrimination Act ๑๙๙๒ – DDA) ซึ่งในกฎหมายดังกล่าวระบุประเภทความพิการและเหตุแห่งการเลือกปฏิบัติเพราะความพิการไว้ด้วย ได้แก่ ความพิการทางกาย ทางสติปัญญา ทางจิตใจ ทางประสาทสัมผัส ทางระบบประสาท และทางการเรียนรู้ โดยครอบคลุมในเรื่องของการจ้างงาน การศึกษา สินค้าและบริการ สิ่งอำนวยความสะดวกที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง การกีฬา การเข้าถึงกีดสมาคมหรือสโมสรต่าง ๆ เป็นต้น

(๔) ในแต่ละปี กสม. ออสเตรเลีย ได้รับเรื่องร้องเรียนมากกว่า ๑๗,๐๐๐ เรื่อง โดยผ่านกระบวนการรับเรื่องร้องเรียนที่มีหลากหลายช่องทาง รวมไปถึงการช่วยเขียนเรื่องร้องเรียนให้กับคนพิการที่ไม่สะดวกในการร้องเรียนด้วยช่องทางอื่น สำหรับประเด็นการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการเป็นเรื่องร้องเรียนที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของออสเตรเลียได้รับมากที่สุด โดยในปี ๒๕๖๑ มีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ ๔๐ โดยเกี่ยวกับเรื่องการทำงาน ซึ่งมีการเลือกปฏิบัติทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การปฏิเสธการจ้างงานคนพิการ การกำหนดกฎเกณฑ์ที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของคนพิการ เป็นต้น

๓.๒ การอภิปรายของที่ประชุม

(๑) ดร. Ben Guantlett กล่าวว่า การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับคนพิการควรอ้างอิงตามประเด็นที่ระบุไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยคนพิการ ซึ่งจะช่วยให้เห็นภาพรวมของข้อมูลในทุกประเด็นอย่างรอบด้าน และมีประโยชน์อย่างยิ่งในการอ้างอิงข้อมูลเหล่านี้เพื่อโน้มน้าวให้รัฐบาลดำเนินการในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

(๒) ผู้แทนสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่เข้าร่วมประชุมให้ความเห็นว่าการเก็บข้อมูลคนพิการภายในประเทศของตนต่างมีปัญหาในลักษณะเดียวกัน คือ ข้อมูลคนพิการที่ไม่มีการจำแนกรายละเอียดอย่างเพียงพอ ทำให้ไม่สามารถสะท้อนปัญหาที่แท้จริงเพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของคนพิการได้ อีกทั้ง การเก็บข้อมูลของภาครัฐยังมีการแยกส่วน และไม่สามารถเข้าถึงได้ทั้งหมด

(๓) ผู้แทนสำนักงาน กสม. ได้แลกเปลี่ยนในประเด็นการจัดเก็บข้อมูลว่า ประเทศไทยมีหน่วยงานหลักที่เก็บข้อมูลเกี่ยวกับคนพิการ คือ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสำนักงานสถิติแห่งชาติ

(๔) ดร. Hannah Tonkin ได้แนะนำให้ผู้เข้าร่วมประชุมพิจารณาแบบสอบถามเกี่ยวกับคนพิการที่พัฒนาโดย Washington Group^๑ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ดี เพราะสามารถเก็บข้อมูลเพื่อจัดทำสถิติของคนพิการได้ครอบคลุมทุกประเด็น

(๕) ผู้แทนสำนักงาน กสม. ได้แลกเปลี่ยนว่า การเก็บข้อมูลของประเทศไทยที่ผ่านมาได้มีการดำเนินการโดยมีความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ เช่น UNICEF รวมทั้ง Washington Group ซึ่งได้มีการสำรวจข้อมูลคนพิการในประเทศไทย โดยล่าสุดได้ดำเนินการในปี ๒๕๖๐ ซึ่งจากการสำรวจพบว่าประชากรไทยเป็นคนพิการประมาณ ๓.๗ ล้านคน โดยคนพิการส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงและเป็นกลุ่มผู้ที่มีอายุมากกว่า ๖๐ ปีขึ้นไป

(๖) ผู้แทนสำนักงาน กสม. ได้แลกเปลี่ยนเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนกรณีที่สายการบินของไทยแห่งหนึ่งไม่ให้ผู้โดยสารที่มีรถเข็นขึ้นเครื่องบิน และกรณีคนพิการไม่สามารถใช้ลิฟต์ของรถไฟฟ้าบีทีเอสได้ ซึ่ง กสม. ได้ตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในการเข้าถึงบริการสาธารณะของคนพิการด้วย

(๗) ดร. Hannah Tonkin มีข้อเสนอแนะว่า เนื่องจากการจัดทำข้อเสนอแนะ เรื่องคนพิการ มีลักษณะเป็นการพัฒนาแบบก้าวหน้าเป็นลำดับ (progressive realization) ดังนั้น การที่จะผลักดันให้รัฐบาลขับเคลื่อนประเด็นให้สำเร็จ จึงควรกำหนดความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ เพราะโดยธรรมชาติส่วนใหญ่ของรัฐบาล มักไม่สามารถดำเนินการให้สำเร็จได้ในการเสนอแนะเพียงครั้งเดียว เช่น ในเรื่องการเข้าถึงการเดินทางหรือการบริการสถานะ อาจกำหนดเป็นระยะสั้น เช่น ภายใน ๕ - ๑๐ ปี โดยอาจจะระบุข้อมูลให้ชัดเจนว่ารัฐบาลควรทำอะไร อย่างไรในช่วงนั้น เป็นต้น

๓.๓ ในช่วงท้ายของการประชุม ดร. Ben Guantlett ได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมการประชุมทุกคน ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของออสเตรเลียยินดีที่จะแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดี รวมทั้งการจัดการฝึกอบรมร่วมกันในอนาคตร่วมกับสถาบันสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในประเด็นสิทธิคนพิการ

กลุ่มงานความร่วมมือสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ๒

สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

มีนาคม ๒๕๖๓

^๑ Washington Group on Disability Statistics (WG) คือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติคนพิการของสหประชาชาติ ซึ่งจัดตั้งภายใต้คณะกรรมการด้านสถิติของสหประชาชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการเร่งด่วนสำหรับมาตรการเกี่ยวกับความพิการของประชากรข้ามชาติ ทำหน้าที่ในการส่งเสริมและการประสานงานด้านความร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับสถิติด้านสุขภาพ โดยมุ่งเน้นไปที่เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลความพิการที่เหมาะสมสำหรับการสำรวจสำมะโนประชากร และการสำรวจในระดับชาติ <https://www.un.org/disabilities/documents/events/washington-group-disability.pdf>